CZĘŚĆ XXXV — № 20. ROK 18 — (1847).

TYGODNIK
PETERSBURSKI.
GAZETA URZĘDOWA
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, lub do xięgarni Klassycznej, w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego, w Wilnie w xięgarniach Glücksberga i Zawadzkiego, nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

Cena: *Roczna* w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 14½ r. *Półroczna*, 7½ r. sr. Bez poczty, dla odbierających w xięgarni: *Roczna*, 13 rub. sreb. *Półroczna* 6½ rub. sreb. Dla Królestwa Polskiego naznacza się taż sama cena co i w Cesarstwie.

PIĄTEK, 21 Marca. / 2 Kwietnia.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Petersburg, *20 Marca. / 1 Kwietnia.*

Przez Rozkaz dzienny Cesarski w Wydziale Cywilnym z d. 3 Marca, mianowani: Liczący się przy Ministerstwie Skarbu Radzca Stanu *Bobiński*, Prezesem Nowgorodzkiej Izby Skarbowej — Prezes takiejże Izby Mińskiej Rzeczywisty Radzca Stanu *Gereliński*, Prezesem takiejże Izby Jarosławskiej a na jego miejsce Prezesem Mińskiej, przyjęty na nowo do służby Radzca Stanu *Choroszkiewicz*— Otrzymuje uwolnienie na własną prośbę, Członek Rady Ministerstwa Dóbr Państwa Rzeczywisty Radzca Stanu *Rajski*.

— Przez rozkaz dzienny Cesarski w Wydziale Cywilnym z d. 13 Marca, zostali podniesieni do rangi Radzcy Tajnego, Rzeczywiści Radzcy Stanu: Dyrektor Wydziału Administracyi w Kommisyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych Królestwa Polskiego *Badeni* i Prezes Głównej Rady Opiekuńczej Zakładów Dobroczynności w Królestwie, *Skarbek* — Otrzymują zamianę rangi Radzcy Stanu Królestwa, na rangę Rzeczywistego Radzcy Stanu Dyrektorowie Wydziałów w Kommisyi Rządowej Spraw Wewnętrznych i Duchownych: Wydziału Spraw Duchownych *Kozłowski*, Przemysłu i Kunsztów *Bończa-Brujewicz* i Sekretarz Stanu przy Radzie Administracyjnej Królestwa *Lebrun*, ze starszeństwem od dnia mianowania Radzcami Stanu, mianowicie *Kozłowski* od dnia 4 Listopada 1835, *Bończa-Brujewicz* od 29 Czerwca 1840, a *Lebrun* od 17 Marca 1842 roku.

— P. Minister Spraw Wewnętrznych podaje do wiadomości, że kawaler *Ruffo del Castelcicala*, Poseł nadzwyczajny i Minister Pełnomocny Króla Jmci Obojej Sycylii oznajmił P. Kanclerzowi Cesarstwa, o wyroku swego Monarchy, stanowiącym, że żaden cudzoziemiec przybywający na statku parowym do Królestwa Neapolitańskiego nie otrzyma pozwolenia wylądowania, jeżeli nie będzie miał pasportu zawizowanego przez jednego z konsulów Neapolitańskich w tym kraju, z którego pierwiastkowie wyjechał.

— Wydane zostały następne wyłączne przywileje: 1.) Od P. Ministra Dóbr Państwa, 14 Lutego b. r. na lat 10, Belgijskiemu poddanemu *Falisset*, na wynaleziony przez niego sposób uniknienia gorąca wydobywającego się z tarcia kamieni młyńskich. Pożytki tego wynalazku są te, że wychod mąki jest większy jak w zwyczajnych młynach i sama mąka jest lepszego gatunku. — 2.) Od P. Ministra Skarbu, 22 Lutego b. r. na lat 10, architektom *Rusco* i *Quadri* na wynaleziony przez nich sposób niszczenia wilgoci we wszelkich budynkach, ścianach, podłogach i sufitach — 3.) Od tegoż P. Ministra, tegoż dnia, na lat 5, Wirtembergskiemu poddanemu Karolowi *Endris*, na wynaleziony przezeń sposob robienia papieru skórzanego z obrzynków garbowanej skóry i z zamszu. Papier takowy może służyć prawie do wszystkich wyrobów, do jakich służy skóra i nadto papier ten, użyty do pisania, przewyższa wszelkie znane gatunki papieru swoją mocą i nieprzepuszczaniem wilgoci. — 4.) Od tegoż P. Ministra, tegoż dnia, na lat 6, Friedrichshamskiemu kupcowi 1 gildyi *Bielajew* na wprowadzenie nabytego przez niego od Inspektora Szwedzkich gorzelni Olisona sekretu polewania czyli emaljowania wnętrza beczek i wszelkich naczyń drewnianych, przeznaczonych do przechowywania win, wódek i w ogólności wszelkich płynów.

—

W dniu 15 Marca umarli tu w Petersburgu Rzeczywiści Radzcy Stanu: wysłużony Professor, znany uczony *Wełłański* i *Riesenkampf*.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa, 18 Marca.

Najjaśniejszy Pan, na przedstawienie JO. Xięcia Namiestnika Królestwa Polskiego, w przychyleniu się do prośby Rzeczywistego Radzcy Stanu Oczkina, Pomocnika Dyrektora Głównego Prezydującego w Kommisji Rz. Prz. i Skarbu, Najmiłościwiej uwolnić onegoż raczył od służby, dla słabości zdrowia.

— Znaczniejsze wygrane wylosowanych wczoraj Obligacji Udziałowych, są następujące: złp. 180,000, *główna summa*, padła na № 88,732; zł. 12,000 na № 58,585; zł. 5,000 na № 54,166; po złp. 3,000 na №№ 20,771, 62,106, 114,003, 123,737; po złp. 2,000 na №№ 3,397, 20,136, 31,468, 38,032; po złp. 1,500 na №№ 13,663, 59,255, 59,271, 98,797; po złp. 800 na №№ 20,283, 48,278, 51,015, 57,457, 58,551, 58,564, 58,924, 62,142, 66,706, 66,753, 98,546, 116,129, 118,578, 144,697 i 146,298.

(Gaz. Warsz.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

ANGLIJA. *Londyn, 17 Marca.* W Izbie Lordów 15 Marca, lord Stanley składa prośbę pewnej liczby mieszkańców Irlandyi o ułatwienie emigracyi i zapytuje, azali prawdą jest, że stan New-York postanowił nałożyć podatek na emigrantów przybywających doń z Anglii.

Lord Grey odpowiada że ten środek jest dopiero tylko w projekcie i że będzie rozciągnięty jedynie na emigrantów zbyt starych i niedołężnych przybywających z Niemiec. Minister Osad oświadcza razem że się porozumiał z Wielkorządzcą Kanady lordem Elgin o ułatwienie wszelkiemi środkami emigracyi do tego kraju.

Tegoż dnia, w Izbie Niższej zajmowano się dalszym rozbiorem billu o wprowadzeniu w Irlandyi podatku na ubogich. P. John O'Connell popiera bill, ale dodaje że w tej chwili nie będzie nader pożytecznym, jeżeli nie będą ustanowione składy zboża dla opatrywania w nie bardziej potrzebujących; co zaś do zamiaru Rządu zmniejszenia od 20 Marca, o ⅕ liczby robotników użytych do robot publicznych, sądzi że ten środek niechybnie sprawi bunty po okręgach najwięcej trapionych niedostatkiem. Jeżeli chcemy, dodaje mowca, skutecznie przyjść w pomoc Irlandyi, powinniśmy we troje lub we czworo powiększyć summy przeznaczone na wsparcie tego kraju.

W tymże duchu mówił P. Smith O'Brien; Izba odłożyła na 19 b. m. dalszy rozbior billu.

16 Marca Izba wróciła do wniosku P. Hume o zaprzestaniu wypłaty długu Rossyjsko-Hollenderskiego z powodu wcielenia Krakowa do Austryi. Po długich rozprawach P. Hume cofnął swój wniosek.

— Piszą z Londynu pod d. 12 Marca: «Silne stronnictwo, w którém figurują PP. Hume, Cobden, Bowring, ma zamiar podać bill o zniesieniu wszelkiego cła od wszelkich towarów przychodzących pod wszelką flagą. Jakkolwiek wniosek ten zdawać się może bajecznym, ma za sobą wielkie podobieństwo przyjścia do skutku.

«Jeżeli takie prawo stanie w Parlamencie Anglija zamieni się cała w potwornie ogromny *porto-franco* który się stanie miejscem składowym świata całego i niepodobna przewidzieć następstw tak radykalnego przewrotu w stosunkach handlowych.

— Ostatnie wiadomości o zdrowiu P. O'Connell, który bawi zawsze w Hastings są nader pomyślne. Odpoczynek, zmiana powietrza, pilne starania lekarzy, a przedewszystkiém żelazna jego budowa tak silnie walczą przeciw chorobie iż ta ostatnia będzie musiała ustąpić. Jest już pewność że wprędce wyjdzie ze słabości, a być bardzo może iż z nowemi siłami wróci na zawód który od lat tylu obrał dla swego czynnego umysłu.

Londyn, 19 Marca. Na wczorajszém posiedzeniu Izby Niższej robota dzieci na fabrykach ograniczona została do godzin dziesięciu na dzień.

— Uroczysta installacya J. K. W. Xięcia Alberta jako nowo-obranego Kanclerza Uniwersytetu Cambridge'skiego, naznaczona jest na 24 Marca.

PORTUGALIJA. Ostatnie wiadomości są z Lizbony po 10 a z Oporto po 11 Marca. Rzeczy zawsze były w tém samém położeniu; marszałek Saldanha nie śmie attakować Oporto i pozbawiony jest środków pieniężnych. Wojska Królowej zajęły Almeida, co można uważać za niejakie powodzenie. Wolność druku w Lizbonie znowu zawieszona została na miesiąc jeden.

Jest nadzieja że Królowa da się skłonić namowom lorda Palmerston, sira H. Seymour, nowego Ministra Angielskiego i pułkownika Wylde do wejścia w układy z powstańcami. Odwołanie Ministra Southern, podejrzewanego o sprzyjanie powstańcom, przyjemne sprawiło wrażenie u Lizbońskiego Dworu.

FRANCYA. *Paryż, 18 Marca.* 17 b. m. na posiedzeniu Izby Deputowanych P. de la Haye Jousselin rozwijał swój wniosek o udzieleniu Ministrowi Handlu i Rolnictwa kredytu 3 miljonów franków dla wydawania premij właścicielom ziemi, którzy w ciągu trzech lat zamienią największą ilość gruntów nieuprawnych na uprawne.

P. de Tracy popierał ten wniosek, ale właściwy Minister oparł mu się oświadczając iż go uważa za nieskuteczny, niezupełny i w obecnych okolicznościach niewczesny. Po wysłuchaniu dwóch jeszcze mów za projektem, Izba odrzuciła wniosek P. de la Haye Jousselin.

— Nowo-mianowany Ministrem Sprawiedliwości i Wyznań P. Hebert, był jednym z Vice-Prezydentów Izby De-

putowanych i mianowanie jego do Gabinetu pociąga za sobą potrzebę wyboru nowego Vice-Prezydenta.

— Otwarta została część drogi żelaznej między Amiens i Boulogne ta mianowicie, która łączy Amiens i Abbeville.

— Zapewniano na wczorajszej Giełdzie że pożyczka 30,000,000 fr. postąpiona Bankowi Francuzkiemu przez Bank Angielski była tylko na trzy miesiące i że w tej chwili ten ostatni dopomina się wypłaty i z tego powodu renty zabezpieczające ten dług, będą musiały być sprzedane.

— Piszą z Plymouth do Redakcyi pisma *la Semaine*. «Słusznie was zajmuje we Francyi powiększenie zamierzane floty angielskiej; wiadome wam są z urzędowie ogłoszonych podań elementa które ją składają, a dochodzą do ogromnej cyfry siedmiuset okrętów wojennych wszelkiej rangi, ale czego w ogólności nie wiecie, to jest flota posiłkowa parowa, należąca do tajemnic Admiralicyi a o której przypadek pozwolił mi zebrać niektóre szczegóły.

«Rząd Angielski w razie potrzeby ma prawo zabrać na swój użytek, za stosownem wynagrodzeniem wszystkie parowe statki pewnej wielkości należące do osób i stowarzyszeń prywatnych, dla uzbrojenia ich na wojenną stopę. Wszystkie takie statki są zapisane w Admiralicyi i liczba ich wynosi w tej chwili do 1200, podzielone zaś są na trzy rzędy, według wielkości. Również w tej chwili znajduje się w arsenałach angielskich dość artyllery dla uzbrojenia w przeciągu dni kilku dwóch trzecich tej massy statków parowych, które za pierwszym rozkazem są obowiązane udać się do portów wojennych im przeznaczonych.»

Paryż, 20 Marca. Moniteur Parisien pisze co następuje: «Ważny układ zawarty został przez Bank francuzki w celu umieszczenia części rentów których ten zakład jest posiadaczem. 27 Lutego N. Cesarz Rossyjski, przez hrabię Nesselrode dał rozkaz P. Kisielew, swemu sprawującemu interesa we Francyi, udania się do Ministra Spraw Zagranicznych i oświadczenia mu, że Rząd Rossyjski ma zamiar nabycia rentów francuzkich, które Bank miałby do sprzedania w cenie średniego Giełdowego kursu w dniu takowego oświadczenia (11 Marca), do wysokości 50 miljonów franków i na gotowiznę. Summa ta w brzęczącej monecie będzie wydana w Petersburgu w rozrządzenie Banku francuzkiego. Minister Spraw Zagranicznych natychmiast postawił sprawującego interesa Rossyi w stosunkach z Ministrem Skarbu i Rządzcą Banku. Przełożenia oświadczone z rozkazu Cesarza były roztrząsane i przyjęte i konwencya została w tym przedmiocie podpisana 16 Marca, między Rządzcą Banku i sprawującym interesa Rossyi. Konwencya ta otrzymała zatwierdzenie Rady jeneralnej Banku Francuzkiego na jej zgromadzeniu 17 Marca.

— Po wielu miejscach zaszły nowe rozruchy z powodu drożyzny zboża. W Montargis pospólstwo zrabowało baty ładowne zbożem; dla przywrócenia porządku musiano użyć siły zbrojnej.

— Jedna gazeta ogłosiła list urzędnika konsulatu naszego w Rydze, pisany z tego miasta 28 Lutego, który donosi, że zakupiono już w tym porcie na żeglugę tej wiosny za 135 miljonów franków zboża, przeznaczonego powiększej części do Francyi. Do przewiezienia tej ogromnej ilości trzeba będzie od 1000 do 1200 okrętów które niezwłocznie po puszczeniu Dźwiny wezmą ładunek i wyjdą pod żagle.

AUSTRYA. Winniśmy jednemu z naszych ziomków świeże i nader ciekawe a razem pożyteczne odkrycie. Austryak jeden umyślił użyć siły galwanicznej do ochraniania drzew i roślin w ogólności od robactwa. Sposób jest nader prosty. Dwie obrączki jedna z miedzi druga z zynku, szczelnie przystające do siebie i jedna nad drugą umieszczone, wkładają się na pień drzewa, lub łodygę rośliny. Jakikolwiek owad, gdy się dotknie jednej z obrączek, odbiera uderzenie galwaniczne, które go zabija lub precz odrzuca. Ten prosty apparat działa bez przerwy i w każdą pogodę.

— Rozdział Galicyi na dwie gubernie, których stolicą będzie Lwów i Kraków już jest stanowczo przyjętym i dziś zajmują się organizacją. Utworzenie nowej gubernii, której stolicą będzie Kraków, rozwinie pomyślność tego miasta, a szczególniej dla rzemieślników będzie nader pomyślnym wypadkiem. Dopóki stolica rządu była we Lwowie, na granicy prawie, mieszkańcy musieli nieraz przejeżdżać całą Galicję, udając się za interesem. Dziś po urządzeniu nowem, którego konieczność uznano, łatwiej będzie wprowadzić w wykonanie wszystkie ulepszenia i energicznie wziąść się do ich uzupełnienia.

HISZPANIJA. *Madryt, 12 Marca.* Gazeta *Eco del Comercio* pisze: «Wiadomości o powstaniu karlistów czyli Montemolinistów coraz stają się groźniejszemi; bandy ich powiększają się co dnia przybywającemi ochotnikami a zuchwałość ich dochodzi do tego, iż wśród dnia przebiegają miasta i miasteczka wydając okrzyki «Niech żyje Karol VI.» Oddział wojska śpiesznie posłany został do Saragossy.

RZYM, *6 Marca.* Podług listów otrzymanych z Neapolu, J. K. W. Karol Xiążę Kapui, przybyły od niejakiego czasu do Malty w nadziei pojednania się z Najjaśniejszym Bratem swoim Królem Obu Sycylij, otrzymał nakoniec Jego przebaczenie za zawarte małżeństwo z Miss Penelopą Smith. Małżonka Xięcia na otrzymać tytuł Xiężny Mascali w Sycylii i będzie przyjęta u Dworu.

Podług innego listu z Malty małżonka Xięcia otrzyma tytuł Xiężny Villa Alba, a starszy syn hrabi Modica. Sam Xiążę będzie pobierał rocznie 60,000 dukatów i odbierze zaległe 150,000 dukatów, synowie będą mieli rocznie, jako Xiążęta, po 6,000 duk. a córki przy wyjściu za mąż otrzymają po 30,000 duk. posagu. Posłany już został do Malty urzędnik dla sprowadzenia ztamtąd Xięcia Kapui. Ta łaska Królewska najlepsze sprawiła wrażenie.

— Papież zamierza umocować w Chinach Agenta, mającego urzędowie stawać u Cesarza w obronie interesów katolickich. Te ważne obowiązki mają być powierzone X.

Salvi, sławnemu oryentaliście; władza jego będzie się rozciągała nietylko na Chiny, ale i na wszystkie krainy najodleglejszego Wschodu.

Rzym, 9 Marca. List prywatny donosi: «Papież zamierza utworzyć nowy order kawalerski i J. S. mianował już Kommisyą dla ułożenia Statutu.

«Do orderu będą przypuszczone osoby odznaczające się pod wszelkim względem, bez różnicy wyznań i narodowości, order składać się ma ze dwóch klass, z których pierwsza będzie nadawała szlachectwo dziedziczne, a druga osobiste. Znakiem orderu będzie gwiazda z godłem: «*Virtuti et merito.*»

«Monsignor Fornari, Nuncyusz w Paryżu, został odwołany i za powrotem będzie mianowany Kardynałem.

«Z powodu drożyzny i ażeby nie pozbawić wielu osób sposobu do życia, Ojciec święty dozwolił iżby widowiska trwały w Wielkim Poście. Jest to pierwszy przykład podobnej pobłażliwości.»

TURCYA. *Konstantynopol.* Gazeta tutejsza w języku francuzkim wydawana, zawiera artykuł o zajściu naszego Rządu z Rządem Greckim. Ostatnimi dniami Minister Spraw Zagranicznych Porty przesłał Posłowi Greckiemu P. Argyropulo notę, której kopiję udzielił wszystkim posłom w Stambule znajdującym się. Porta nie odstępuje od żądanego zadośćuczynienia lecz daje Rządowi Greckiemu miesiąc czasu do namysłu, jeżeli zaś ten zakres spełznie na niczém Porta zaprzestanie wszelkich z Grecyą stosunków dyplomatycznych.

AMERYKA. *Stany Zjednoczone.* Po 24 Lutego Kongress Stanów nic jeszcze nie uchwalił w przedmiocie 3 miljonów dollarów żądanych przez Prezydenta na ukończenie wojny Mexykańskiej. Wniosek tegoż Prezydenta o mianowaniu naczelnego wodza armii, raz już odrzucony przez Kongress, wrócił doń pod inną postacią. Prezydent żąda teraz iżby go upoważniono do awansowania każdego z jenerał-majorów na wyższe stopnie bez względu na starszeństwo jego w porządku służby.

Nowiny z teatru wojny, odebrane 25 Lutego w Washington, nie są pomyślne. Mexykanie puścili się w ostatnich czasach na wojnę podjazdową, partyzantską, która im się dobrze powodzi. Zachwycili już tym sposobem placówkę z 80 ludzi złożoną, podjazd z 10 dragonów z depeszami od jenerała Scott do jen. Taylor i planami całej kampanii, do największych zaś niepowodzeń naszych należy rozbicie się pod Tampico okrętu Stanów Zjednoczonych ze 400 ochotnikami, którzy wszyscy dostali się w niewolą Mexykanom.

New-York, 28 Lutego. Izba Reprezentantów udzieliła nakoniec 3 miljony dollarów na przyśpieszenie, to jest na zakupienie pokoju z Mexykiem. Bill przeszedł 115 głosami przeciw 105, ale z tak nazwaném «proviso Wilmot» to jest z zastrzeżeniem że niewolnictwo ma ustać w krajach, które skutkiem nowego traktatu mogą być przyłączone do Stanów.

— Ostatnie gazety donoszą o okropnej klęsce która spotkała trzymasztowy Hamburski okręt *Stephani* wiozący do Ameryki 160 emigrantów. Okręt ten, który wypłynął był z Hamburga 28 Października do Kanady, we 20 dni później był zaskoczony straszliwemi burzami, któremi długo miotany, zatonął nakoniec ze wszystkiemi, prócz kapitana i czterech, podróżnemi.

MEXYK. Donoszą z Vera-Cruz pod dniem 1 Lutego, że Vice-prezes don Gomez Farias stracił wszelki wpływ, wszyscy chcą Santa Anna na Dyktatora i miasta Puebla i Guadalajara już oświadczyły się w tym duchu. Jeżeli Santa Anna zostanie Dyktatorem, nie masz wątpliwości że wprędce stanie pokój ze Stanami Zjednoczonemi.

NAJPOŹNIEJSZE WIADOMOSCI.

LONDYN, *20 Marca.* W Izbie Lordów 18 Marca bill o pożyczce 8 miljonów i bill o zapewnieniu opatrzenia ubogich otrzymały sankcyą Królewską — Na posiedzeniu Izby Niższej tegoż dnia P. Smith O'Brien wniosł projekt postanowienia o nałożeniu opłaty oddzielnej na wszystkich właścicieli ziemskich nie mieszkających w swoich majątkach. Wniosek ten, któremu oparł się P. Labouchere w imieniu Gabinetu, został odrzucony 70 głosami przeciw 19 — Na wczorajszém posiedzeniu w Komitecie Izby przyjęty został pierwszy i stanowczy § billu Rządowego o podatku na ubogich w Irlandyi 242 głosami przeciw 32, tak iż cały bill można uważać za przyjęty. Następnie bill Rządowy o reformie systematu karnego otrzymał powtórne odczytanie i Izba odroczyła się do 22 b. m.

PARYŻ, *21 Marca.* Odkryta została wczora droga żelazna z Rouen do Hâvre. — Na przedmieściu św. Antoniego w Paryżu zaszły rozruchy z powodu drożyzny chleba lecz były uskromione przez Policyą. — Rząd odebrał depeszę o ważnych zaburzeniach zaszłych z tegoż powodu w Orléans i wojska tam zostały posłane.

Z Hiszpanii i Portugalii nie otrzymano żadnych ważnych wiadomości.

Ostatnia poczta zagraniczna w chwili drukowania niniejszego numeru nie była jeszcze przyszła.

(Journ. de S. P. Psz. Półn. R. I.)

OD WYDAWCY.

Z powodu świąt następny numer Tygodnika wyjdzie w przyszły Piątek, 28 Marca.

Pozwala się drukować. St.-Petersburg, 20 Marca 1847 roku. *Ignacy Iwanowski, Cenzor.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.